
Zemi otočila má lež o mrtvém Šmídovi

Zemi otočila má lež o mrtvém Šmídovi

LIDOVÉ NOVINY

18.11.2009, rubrika: Titulní strana, strana: 1, autor: VÁCLAV DRCHAL

Po letech mlčení promluvila žena v pozadí zásadní fámy listopadu '89 * Smrt mladíka jsem si vymyslela sama, říká Dražská

PRAHA I po dvaceti letech obestírá 17. listopad 1989 jedna z největších záhad českých dějin.

Kdo a proč vypustil nebo nechal vypustit fámu o smrti studenta Martina Šmída během zásahu na Národní třídě? Fámu, která nastartovala sametovou revoluci a vedla k pádu skoro dvaadvaceti let trvajících komunistického režimu. Byla to StB, disidenti, všichni dohromady, nebo si snad vše vymyslela tehdy dvaadvacetiletá dívka Drahomíra Dražská? Právě Dražská nyní v rozhovoru pro Českou televizi tvrdí, že si vše vymyslela sama. Dávné lži podle svých slov na jednu stranu lituje, protože jí „to na dvacet let zkomplikovalo život“. Dražská ovšem zároveň připouští, že „se tady díky tomu něco změnilo“. Běh dějin totiž podle ní obrátila i její lež. „Nevím, jestli to je zrovna správně,“ ptá se dnes dvaadvacetiletá žena. Proč si vymyslela mrtvého studenta, Dražská přímo v rozhovoru neřeší. Jeho spoluautorce Aleně Müllerové ale naznačila, že ji rozvzteklil brutální zásah na Národní třídě, během kterého byla sama zraněna a následně ošetřena v nemocnici. Náhodného setkání s disidentkou Miroslavou Litomiskou využila ke stvoření fámy. „No jo, tahle holčina, ta to roznese po všech svejch známejch a kamarádkách,“ říká Dražská.

Na jméno Martin Šmíd prý přišla čistou náhodou. „Nejdřív jméno Martin... Šmíd až potom. Proč Šmíd? Prostě proto, že to bylo první, co mě napadlo jiného než Novák,“ pokračuje Dražská.

Dezinformace o Šmídově ubití se od Litomiské dostala přes bratry Paynovy až k disidentovi Petru Uhlovi, který jí 18. listopadu pozdě večer předal zahraničním agenturám. Uhl brzy zprávu dementoval - ukázalo se totiž, že oba studenti MFF UK, kteří byli nositeli jména Martin Šmíd, žijí. Fáma, kterou zpět do Československa vzápětí odvíšly západní rozhlasové stanice, přesto stačila podstatně urychlit pád předlistopadového režimu.

„Myslím, že zpráva o smrti studenta skutečně odpor proti režimu zradikalizovala, a to nehladě na fakt, že šlo o čistou lež,“ říká historik Tomáš Bursík. Sametová revoluce podle něj kvůli tomu proběhla o něco dříve. Bursík ale připomíná, že reálný socialismus se v té době hroutil ve všech středoevropských sovětských satelitech: „Byli jsme už skoro poslední a zprávy z Polska, Maďarska nebo Východního Německa hrály rozhodující roli.“

Dražská připustila už dříve, že si vše vymyslela. Poprvé to řekla Uhlově ženě Anně Šabatové 19. listopadu 1989. Pak ale žena s drogovou minulostí přišla s celou řadou verzí a stala se naprosto nedůvěryhodnou. Účelovou lež ale připustila i během svého výslechu na vojenské prokuratuře. Rozhovorům s médii se od té doby vyhýbala a nyní své původní přiznání rozšiřuje.

Fáma o mrtvém studentovi Šmídovi a jednání poručíka StB Ludvíka Zifčáka, který podle svých slov sehrál z popudu vedení StB na Národní třídě roli mrtvého studenta, jsou základem různých konspiračních teorií. Podle nich nebyl 17. listopad spontánním hnutím, ale pečlivě zrežírovaným divadlem disentu či vedení StB v čele s generálem Alojzem Lorencem.

To ostatně dodnes tvrdí třeba tehdejší generální tajemník strany Miloš Jakeš. Za hlavní konspiratory považuje právě Lorence a Rudolfa Hegenbarta, šéfa XIII. oddělení ÚV KSČ, pod které spadá armáda či bezpečnost.

Cílem měla být diskreditace tehdejšího vedení KSČ a jeho nahrazení „mladou krví“ během prosincového zasedání ústředního výboru strany. „Rudolf Hegenbart... plánoval využít připravovaného zasedání... k prosazení zásadních změn

ve straně... Na zasedání hodlal vystoupit s kritikou a přednést návrh na odvolání vedení KSČ," řekl nedávno Jakeš autorům knihy Viděno deseti.